

NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA LETO 2020

UVOD

Knjižnično zbirko načrtujemo v skladu z zakonodajo: z Zakonom o knjižničarstvu (Ur.l. RS 87/01), Zakonom o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Ur.l.RS 96/02), Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur.l.RS 73/03), Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Ur.l.RS 29/03), Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Miklova hiša (Ur.l.RS 76/02 in 5/06) ter Standardov za splošne knjižnice (april 2005).

Knjižnica Miklova hiša je ena od 58 splošnih knjižnic v Sloveniji, ki opravljajo javno službo na področju knjižnične dejavnosti in sicer za območje občin Ribnice, Sodražice in Loškega Potoka. V svoji mreži tri organizacijske enote, in sicer osrednjo knjižnico v Ribnici in dve krajevni knjižnici, Sodražica in Loški Potok. Na območju je 13.458 prebivalcev, od tega jih je v Ribnici 9.483, v Sodražici 2.177 in v Loškem Potoku 1.798.

V naštetih občinah, ki tvorijo Upravno enoto Ribnica, imamo od vzgojno izobraževalnih institucij le osnovno šolo in vrtec. Prav tako je iz vseh treh občin velika dnevna migracija na delo v druge kraje. V domačem okolju ljudje dobijo delo v majhnem številu domačih podjetij (predvsem lesna in kovinska industrija), veliko pa se jih ukvarja z obrtmi.

V dveh občinah, Ribnica in Loški Potok, je tudi dom upokoјencev. V Ribnici in Sodražici so tudi varstveno delovni center in bivalne enote, kjer obravnavajo skupine s posebnimi potrebami. Na področju Upravne enote Ribnica živi tudi romsko prebivalstvo.

Okolje delovanja knjižnice je pretežno tradicionalno – ruralno. Knjižnica s svojo intelektualno, kulturno in tudi socialno usmeritvijo izvršuje dejavnost središča znanja, kulture in srečevanja.

1.1. POSLANSTVO

Knjižnica želi postati središče kulturnega, izobraževalnega, informacijskega in socialnega življenja. Glede na sodobne potrebe po komunikaciji lahko dodamo še vlogo knjižnice kot komunikacijskega središča, pa naj gre za tehnološko, informacijsko vozlišče ali pa samo za prijeten in odprt prostor, kjer se ljudje radi srečujejo. Ribniška knjižnica je zasnovana na združitvi njenih klasičnih nalog (izposoja knjižničnega gradiva, spodbujanje in promocija branja), sodobnih potreb uporabnikov in zahtev okolja (novi mediji in informacijski viri, izobraževanje, informacijska pismenost, občutek za pripadnost lokalni skupnosti, podpiranje etnične, kulturne in jezikovne raznolikosti, druženje), tako da uporabnikom nudi prijazno in

spodbudno okolje za raznovrstne dejavnosti. Knjižnica s svojim delovanjem pomembno prispeva k družbenemu, gospodarskemu, kulturnemu in socialnemu razvoju okolja.

Knjižnica Miklova hiša skrbi za usklajevanje nabavne politike gradiva na svojem območju, spremlja in usmerja strokovno delo na podlagi dogovorjene knjižničarske politike ter neposredno pregleduje delo krajevnih knjižnic, skrbi za strokovno izpopolnjevanje knjižničarskih delavcev, svetuje in zbira podatke o delovanju knjižnic na svojem območju ter vodi njihov razvid.

Knjižnica je nosilka kulturnega, informacijskega, izobraževalnega in socialnega življenja, ki razpolaga z lastno bazo podatkov, se povezuje z drugimi knjižnicami ter vodi in organizira medknjižnično izposajo.

Pri svojem delu se Knjižnica Miklova hiša povezuje s Centrom za razvoj knjižničarstva pri NUK, z osrednjo območno Knjižnico Mirana Jarca iz Novega mesta, z Združenjem splošnih knjižnic in Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije.

Pričakovanja finančnih sredstev, namenjenih za gradivo za leto 2020, so približno enaka z letom 2019. Glede na Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003) je potrebno knjižnično zbirko dopolniti s prirastom 200 enot gradiva na 1000 prebivalcev, kar za naše področje pomeni letni prirast 1.897. Glede zbirke neknjižnega gradiva mora letni prirast znašati 22 enot na 1000 prebivalcev, kar za naše področje pomeni 208 enot. Knjižnica mora imeti tudi najmanj 40 naslovov tekoče naročenih serijskih publikacij letno.

NAČRT NAKUPA GRADIVA ZA LETO 2020

POTREBE OKOLJA

Bogastvo naroda je v razvijanju znanja in sposobnosti, zato bo knjižnica vsem prebivalcem zagotavljala enake možnosti za dostop do publikacij in informacij na vseh medijih ter zadovoljevala njihove kulturne, informacijske, izobraževalne, raziskovalne, komunikacijske in socialne potrebe. S tem bo omogočala njihov osebni razvoj ne glede na njihove finančne, intelektualne ali druge zmožnosti oziroma potrebe.

Za zadovoljevanje informacijskih potreb občanov bomo nabavljali periodiko v slovenskem in v tujih jezikih, gradivo z informacijami javnega značaja, strokovno gradivo z informacijami, ki pomagajo k boljši organizaciji vsakdanjega življenja, podatkovne zbirke in elektronske vire.

Za zadovoljevanje izobraževalnih potreb bomo zagotavljali gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti, za različne starosti in za različne

namene (permanentno izobraževanje, prostčasne aktivnosti, osebna rast), ki bo na različnih nosilcih in medijih.

Pri zadovoljevanju raziskovalnih potreb bomo posebno pozornost posvetili spoznavanju, preučevanju in raziskovanju preteklosti in sedanosti lokalnega okolja, kar bomo podpirali z zbiranjem vseh vrst domoznanskega gradiva, sodelovali z osnovno šolo pri zagotavljanju potrebnih virov za prve procese raziskovanja, podpirali raziskovalno delo v okviru seminarских in diplomskih nalog srednješolskega izobraževanja in visokošolskega študija.

Kulturne potrebe bomo zadovoljevali z izgradnjo kvalitetnih zbirk leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje ter z nabavo kvalitetnih glasbenih posnetkov in filmov.

ZASTOPANOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Nakup knjižničnega gradiva obsega predvsem zadnje izdaje založniške produkcije. Izjema je starejše gradivo, ki ga knjižnica potrebuje ali za izgradnjo domoznanske zbirke ali v primeru poškodbe oziroma izgube. V primeru, da uporabnik izrazi željo po gradivu, ki ga knjižnica nima, se navedeno reši z medknjižnično izposajo.

Knjižnica v nakup vključuje monografske publikacije, serijske publikacije in elektronske publikacije v okviru letnega načrtovanega števila enot ter v okviru finančnih sredstev. V nakup za leto 2020 bo knjižnica vključila vsaj 15 odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu, katerih izdajo je v zadnjem letu finančno podprla Javna agencija za knjigo v okviru založniških programov in projektov s področja kulture. V nakup knjižničnega gradiva bodo vključene publikacije vsaj 50 slovenskih založb.

Knjižnica Miklova hiša ponuja uporabnikom slovenski portal Biblos, preko katerega je možna izposoja elektronskih knjig.

V skladu s Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe v letu 2020 načrtujemo ustrezen izbor gradiva, sestavljen iz 60% naslovov strokovnega in 40% naslovov leposlovnega gradiva na tiskanih in drugih medijih.

Pri izboru gradiva bomo upoštevali potrebe odraslega prebivalstva ter otrok in mladine. Slednjim bomo namenili 30% naslovov gradiva v okviru letnega prirasta.

Knjižnica zbira različne vrste knjižnega in neknjižnega gradiva: monografije, periodiko (časopise in časnike), zgoščenke, DVD-je, CD-je, zvočne knjige, podatkovne zbirke ter diplomska in magistrska dela domoznanskega pomena. Načrtujemo nakup 2.300 knjižničnega gradiva, kar znaša 0,17 enot na prebivalca. Od tega načrtujemo nakup 2.150 enot knjižnega gradiva (0,16 enot na prebivalca).

Z vključitvijo knjižnice v spletni portal Biblos ponujamo uporabnikom možnost izposoje elektronskih knjig. Z nabavo najaktualnejših naslovov bomo ponudbo elektronskih knjig povečali glede na povpraševanje in aktualnost.

Knjižnica bo v letni nakup gradiva vključila tudi 150 enot neknjižnega gradiva (0,01 enot na prebivalca). V zbirko bomo vključili tudi nakup 110 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska - časnikov in časopisov.

Nakup je načrtovan v skladu s kriteriji Standardov in Nacionalnega programa za kulturo.

MOŽNOSTI DOSTOPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

V 13. členu Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 87/01 in 96/02) je določeno število ur odprtosti knjižnice glede na vrsto knjižnic. Osrednja knjižnica je odprta 53 ur na teden, obe krajevni knjižnici skupaj pa sta tedensko odprti 21 ur, knjižnica Sodražica 16 ur, Loški Potok pa 5 ur tedensko. Delež odprtosti organizacijskih enot glede na uredbo je 52,5%, kar je skladno z zahtevo Uredbe. V času poletnih počitnic med 1. julijem in 31. avgustom Knjižnica Ribnica in Knjižnica Sodražica obratujeta po skrajšanem delovnem času (Ribnica 40 ur, Sodražica 10 ur).

DOMOZNANSTVO

Domoznanska dejavnost v knjižnicah pomeni zbiranje, strokovno obdelavo in ustrezno hranjenje domoznanskega gradiva ter posredovanje informacij iz tega gradiva. Omogoča raziskovanje in predstavljanje lokalnega prostora. Temelji na tradiciji in zakonodaji. Osnovni namen domoznanske dejavnosti v knjižnici je omogočanje prebivalcem oziroma uporabnikom tekoče informiranje o aktualnih dogodkih in dogajanju na njihovem območju ter seznanjanje z razvojem okolja. Hkrati pa mora omogočiti uporabnikom vpogled v zgodovinske, geografske in druge vire, ki jih knjižnica pridobiva z zbiranjem, obdelovanjem in hranjenjem tudi starejšega domoznanskega gradiva. V letu 2020 nameravamo nadaljevati z načrtno izgradnjo domoznanske zbirke naše knjižnice.

V Ribnici, 27. 11. 2019

Pripravila: Nastja Hafnar, v. d. direktorice

